

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2024 оны 12 дугаар сарын-ны өдрийн
..... дугаар тогтоолын хавсралт

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН БҮРД СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2024-2028 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨР

НЭГ. БҮСЧИЛСЭН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

Бүс нутагт амьдрах таатай нөхцөлийг бий болгож, тээвэр логиستيкийн оновчтой сүлжээг байгууллан, хот хөдөөгийн хөгжлийн тэнцвэрийг хангана.

1.1 ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН ДЭД ТӨВ: Есөнзүйл төвтэй Бүрд, Өлзийт сумдыг хамарсан “Зүүн бүс”-ийг уламжлалт мал аж ахуй, мах сүүний чиглэлийн эрчимжсэн аж ахуй, түүх соёлын аялал жуулчлалын чиглэлээр хөгжүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

1.1.1. Улсын чанартай А0301 авто замаас Бүрд сум хүртэлх 20 км авто замын зураг төсвийн ажлыг хийлгүүлж, замыг барьж эхлүүлнэ.

1.1.2. Малын тэжээл тариалах, мах сүүний эрчимжсэн аж ахуй, малын гаралтай түүхий эд бэлтгэх, анхан шатны боловсруулалт хийх аж ахуйг дэмжинэ.

1.1.3. Бүрд сумын нутаг дахь Монгол орны Төв цэг, Ширээт цагаан нуур, зэрэг байгалийн болон түүхэн дурсгалт газруудыг түшиглэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлж, Орхоны хөндий болон говийн бүсийн аялал жуулчлалын маршруттай холбоно.

ХОЁР. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

2.1.ТЭГШ ХҮРТЭЭМЖТЭЙ, ЧАНАРТАЙ БОЛОВСРОЛ

Хүүхэд бүрд чанартай боловсрол эзэмших тэгш боломжийг бүрдүүлж, сургалтын чанарыг дээшлүүлэн, соёл, уламжлал, үнэт зүйлсийг өвлөсөн, хүмүүнлэг, ёс зүйтэй, өв тэгш иргэнийг төлөвшүүлнэ.

2.1.1.Цэцэрлэг, Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын сурлагын амжилт, гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнг дээшлүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.1.1.1. Хүүхдийн хөгжлийн онцлог, суралцах чадамжид суурилсан уян хатан сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө, үнэлгээний арга зүйг хэрэгжүүлнэ.

2.1.1.2. Ерөнхий боловсролын сургуулийн 3-5 дугаар ангид англи хэлний Pearson, математикийн Eduten хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

2.1.1.3. Анги нийтийн аймгийн олимпиадад сумаас сурагчдыг оролцуулж, сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилт, үр дүнг сайжруулан, анги хамт олны сурлагын амжилтыг үнэлж, дүгнэнэ.

2.1.1.4.Ерөнхий боловсролын сургуулиудтай хамтран удирдлага болон багш солилцооны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

2.1.2.Боловсролын байгууллагын барилга, байгууламж, дэд бүтцийг сайжруулан, стандарт, чанарын шаардлага хангасан, тэгш хүртээмжтэй, чанартай үйлчилгээ үзүүлэх орчныг бүрдүүлэх.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.1.2.1. Цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөлийг барьж ашиглалтад оруулна.

2.1.2.2. Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын дотуур байранд их засвар хийнэ.

2.1.2.3. Ерөнхий боловсролын сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг тохижуулна.

2.1.2.4. Дижитал технологид суурилсан “Ухаалаг анги”-тай болох, дотуур байрын гал тогооны тоног төхөөрөмж, хатуу зөөлөн эдлэл, сурагчийн ширээ сандал, кабинетын тоног төхөөрөмж, сургалтын хэрэглэгдэхүүнийг нэмэгдүүлнэ.

2.1.2.5. Боловсролын яамны санхүүжилттэй төлөвлөгөөнд орсон цэцэрлэг, сургуулийн ариун цэврийн байгууламжийг барьж ашиглалтад оруулна.

2.1.2.6. Цэцэрлэгийн хатуу эдлэлийг шинэчлэн, нэмэгдүүлнэ. /Хүүхдийн хувцасны шкаф/

2.1.2.7. Байгууллагуудын гадаад орчин дахь зам талбайг засаж сайжруулна.

2.1.2.8. Цэцэрлэг, сургуулийн камерын шинэчлэл хийнэ.

2.1.3.Боловсролын бүх шатанд хүүхдийн хөгжил, хамгааллын орчинг сайжруулж, хүүхдийн сурч, хөгжих тэгш эрхийг хангана.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.1.3.1. Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгт “Сүү хөтөлбөрт” арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

2.1.3.2. Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын үйлчилгээнд хамрагдаж чадахгүй байгаа ялгаатай хэрэгцээтэй хүүхдийг гэр бүл, орон нутгийн онцлог байдалд нийцүүлэн, хувилбарт сургалтад хамруулна.

2.1.3.3. Суралцагсдын дундах үе тэнгийн дээрэлхэлт, хорт зуршлаас урьдчилан сэргийлэх, сургалтын байгууллагын орчинд цахим эрсдэлээс хамгаалах, дотуур байрын хүүхдийн амьдрах эрүүл, аюулгүй орчин нөхцөлийг сайжруулж, орон нутгийн хүүхэд хамгааллын хамтарсан багийн гишүүдийг чадавхжуулна.

2.1.3.4. Сургууль, цэцэрлэгийн гал тогооны эрүүл ахуйг стандартын шаардлагад нийцүүлэн, хүүхдийн хоолны шим тэжээл, илчлэгийн хэмжээг нэмэгдүүлнэ.

2.1.3.5. Сургууль, цэцэрлэгийн хүүхдийн тойргийн хамран сургалтыг нэмэгдүүлэх бодлого боловсруулж хэрэгжилтийг ханган ажиллана.

2.1.4.Багш, удирдах ажилтны мэргэжил, ур чадварыг дээшлүүлж, боловсон хүчний нөөц, нийгмийн баталгааг хангана.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.1.4.1. Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгт “Багш хөгжлийн танхим”-ыг байгуулна.

2.1.4.2. Багш, удирдах ажилтны мэргэжил, арга зүйн тасралтгүй хөгжлийг дэмжих, нийгмийн баталгааг хангах бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

2.1.4.3. Боловсон хүчнийг гадаад, дотоодын туршлага судлуулна.

2.1.4.4. Дутагдалтай байгаа мэргэжлийн багш нараар хангах бодлого хэрэгжүүлнэ.

2.1.4.5. Ерөнхий боловсролын сургуульд ажиллах сэтгэл зүйч, хоол зүйчийг орон тоогоор ажиллуулна.

2.1.5.Сургалтын байгууллагуудын менежментийг сайжруулж, багш, удирдах ажилтны ёс зүйг дээшлүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.1.5.1.Багшийн ёс зүйг эрхэмлэн сахих, багшийн үнэлэмжийг нэмэгдүүлэх, байгууллагын соёлыг төлөвшүүлэх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

2.1.6 .Иргэдийн насан туршдаа тасралтгүй суралцахуйг дэмжин, сургалтын орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.1.6.1. Насан туршийн боловсролын үндсэн чиглэлийг хөгжүүлж, албан бус сургалтыг зохион байгуулна.

2.1.6.2. Насан туршийн суралцахуйн төвүүдийн сургалтын техник, тоног төхөөрөмжийг нэмэгдүүлэн, иргэд зайнаас суралцахад зориулан цахим интерактив хичээлийн орчин бүрдүүлнэ.

2.1.6.3. ESEL хөтөлбөр, өсвөр үеийнхэнд хувь хүний ур чадвар, энтрепренершип боловсрол олгох арга зүйг түгээн дэлгэрүүлж, нутагшуулна.

2.1.6.4. Эцэг эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч, гэр бүл иргэдэд чиглэсэн сургалт, нөлөөллийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж, суралцагч баг, байгууллагыг дэмжин ажиллана.

2.2. ЭРҮҮЛ МЭНД

Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулж, нийт хүн амд эзлэх эрүүл дадал хэвшилтэй, идэвхтэй амьдралын хэв маягтай иргэдийн эзлэх хувийг нэмэгдүүлэх замаар, сумын хүн амын дундаж наслалтыг нэмэгдүүлэх.

2.2.1.Эрүүл амьдралын хэв маяг, урьдчилан сэргийлэлт, эрт илрүүлгийг дэмжсэн нийгмийн эрүүл мэндийн тогтолцоог бүрдүүлж, санхүүжилт, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.2.1.1. Халдварт бус өвчнөөс сэргийлэх "Эрүүл Монгол" хөтөлбөрийг салбар дундын оролцоотойгоор хувь хүн, гэр бүл, байгууллага, аж ахуйн нэгжийн хүрээнд хэрэгжүүлнэ.

2.2.1.2. “Эрт илрүүлэг 2” арга хэмжээний хүрээг зорилтот бүлэгт чиглүүлж, эмчилгээ, хяналт, урьдчилан сэргийлэлтийн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

2.2.1.3. Эх хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийг дэмжинэ.

2.2.2. Эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн чанар, аюулгүй байдал, худалдан авалт, үнийн бодлогын хэрэгжилтийг хангаж, эмийн зохистой хэрэглээг дээшлүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.2.2.1.Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн үнэ, худалдан авалт, ил тод байдлыг хангуулан, жорын талаарх нэгдсэн мэдээллийн санг бүрэн ашиглаж, эмийн эмчилгээний үр ашиг, үр дүнг тооцож ажиллана.

2.2.2.2. Бичил биетний тэсвэржилтээс сэргийлэх чиглэлээр салбар дундын хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, тандалт, судалгаа шинжилгээний ажлыг дэмжин, антибиотикийн зохистой хэрэглээнд хяналт тавина.

2.2.3. Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийн хангалт, нийгмийн баталгааг сайжруулж, эрүүл мэндийн ажилтны чадамжид суурилсан бүтээмжийг тасралтгүй дээшлүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.2.3.1. Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийн хангалт, хөгжил, нийгмийн баталгааг сайжруулах. / эх баригч, багийн эмч/.

2.2.3.2. Хөдөөгийн багуудын эмч нарын дунд жижиг оврын автомашинаар хангана.

2.2.4. Эрүүл мэндийн төвийн тохижилт, дэд бүтцийг сайжруулахад анхаарч, орон нутгаас дэмжлэг үзүүлж ажиллана.

2.2.4.1. ЭМТ-ийг ариун цэврийн байгууламжтай болгоно.

2.2.4.2. Хуучин эмнэлэгийн байрыг шинэчлэн засварлаж, уламжлалт сэргээн засах эмчилгээний байртай болгоно.

2.2.4.3. Авто машины грашийг төвийн халаалтад холбоно.

2.2.4.4. Эрүүл мэндийн төвийн байрны гадна талыг бүрэн хайсжуулна.

2.2.4.5. Эрүүл мэндийн төвийн гал тогооны тоног төхөөрөмжийг шинэчилнэ.

2.3.ХҮҮХЭД, ЗАЛУУЧУУД, ГЭР БҮЛИЙН ХӨГЖИЛ, ХАМГААЛАЛ

Хүүхэд, гэр бүл, залуучуудын хөгжил, хамгааллын үйл ажиллагааг оновчтой зохион байгуулан гэр бүлийн хүчирхийлэл, хүүхдийн эрхийн зөрчлийг бууруулж,

бие болоод сэтгэлзүйн хувьд эрүүл хүүхдийг төлөвшүүлэн, эх оронч үзэлтэй, иргэний үүрэг хариуцлагаа ухамсарласан, нийгмийн идэвхтэй шинэ үеийн залуучуудыг бэлтгэнэ.

2.3.1.Гэр бүлд ээлтэй, тэгш хүртээмжтэй цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлж, түр хамгаалах байрны ая тухыг сайжруулан шаардлагатай хүний нөөцийг бүрдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.3.1.1. Гэр бүлийн үнэ цэнэ, эцэг эхийн үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлэх, гэр бүлийн хүчирхийллийг бууруулах зорилгоор “Халуун ам бүл” төслийг хэрэгжүүлнэ.

2.3.1.2. Эрүүл нийгмийг бүтээхэд эрчүүдийн оролцоог нэмэгдүүлэх, тэдний онцлог хэрэгцээ, тулгамдаж буй асуудлыг судлан тогтоож, хариу арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

2.3.2.Хүүхдийг болзошгүй эрсдэл, хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх,хөгжүүлэх бодлогыг салбар дундын хамтын ажиллагаатай хэрэгжүүлж, хүүхэд хамгааллыг сайжруулна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.3.2.1. “Хайрлагдсан хүүхэд” төслийг хэрэгжүүлж, хүүхэд хамгааллын үйл ажиллагааг сайжруулна.

2.3.2.2. Хүүхэд, өсвөр үеийнхнийг осол гэмтэлд өртөх, хорт зуршилд автахаас урьдчилан сэргийлэх, цахим орчны зохистой хэрэглээг бий болгох зорилгоор нөлөөллийн үйл ажиллагааг зохион байгуулна.

2.3.2.3. Суманд “Хөдөлмөр зуслан”-гийн үйл ажиллагааг дэмжиж, эхлүүлэх.

2.3.2.4. Суманд нийгмийн ажилтан ажиллуулна.

2.3.3.Залуучуудын бүх талын хөгжилд дэмжлэг үзүүлж, олон нийтийн үйл ажиллагаанд оролцох оролцоог нэмэгдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.3.3.1. Залуучуудын боловсролын болон мэргэжлийн хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх, олон нийтийн үйл ажиллагаанд оролцох оролцоог дэмжсэн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

2.3.3.2. Залуучуудад гэр бүл төлөвлөлт, гэр бүлийн тогтвортой байдлыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн “Аз жаргалтай гэр бүл” сургалтын хөтөлбөрийг нэвтрүүлж, залуучуудын хамрагдалтыг нэмэгдүүлнэ.

2.3.3.3. Зорилтот бүлгийн залуучуудыг хөгжлийн үйлчилгээнд хамруулах, “Залуусын боломж” явуулын үйлчилгээг нэвтрүүлж, хөдөөгийн залуучуудын хөгжил оролцоог нэмэгдүүлнэ.

2.3.3.4. Төрийн бүх шатны байгууллага залуу албан хаагчдыг сургах, дадлагажуулах, ур чадварыг дээшлүүлэх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

2.3.3.5. Төр, иргэний нийгмийн болон зорилтот бүлгийн иргэд рүү чиглэсэн сайн дурын ажил, санал санаачилгыг бүх талаар дэмжинэ.

2.3.3.6. Залуучууд хөгжлийн төвийг засварлаж үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.

2.4.ҮНДЭСНИЙ БАХАРХАЛ, ӨВ СОЁЛ

Үндэсний өв соёлоо хамгаалсан, эх, оронч үзэлтэй иргэнийг төлөвшүүлж, соёл, урлагийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлж, соёлын дархлааг бэхжүүлнэ.

2.4.1.Соёлын өвийн хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.4.1.1. Соёлын биет болон биет бус өвийг судлан шинжлэх, түгээн дэлгэрүүлэх, өвлүүлэн уламжлуулах, хамгаалах бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

2.4.1.2. Морин хуурыг эрхэмлэн дээдэлж, түгээн дэлгэрүүлж, суманд морин хуурын шавь сургалтыг зохион байгуулж, өсвөрийн морин хуурын хөгжүүлэх сургалтын үйл ажиллагааг дэмжин ажиллана.

2.4.1.3. Орон нутгийн судлах танхимыг засварлан тохижуулж, үзүүлэн дэглэлтийг хийж, үзмэрийн тоог нэмэгдүүлж, музейгээр дамжуулан соёлын олон талын үйлчилгээг олон нийтэд түгээнэ.

2.4.1.4. Монгол Улсын төв цэгт “Адуу, айрагны баяр”-ын арга хэмжээг жил бүр зохион байгуулна.

2.4.2.Бүх нийтийн соёлын боловсролыг олгох үйл ажиллагааг орон нутгийн онцлогт тохируулан шинэлэг арга хэлбэр ашиглан хөгжүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.4.2.1. Үндэсний соёлын өв түүх, хэл соёл, ёс заншилд тулгуурлан “Бүх нийтийн соёлын боловсрол” арга хэмжээг хэрэгжүүлж, иргэдийг соён гэгээрүүлэх ажлыг зохион байгуулна.

2.4.2.2. Иргэдийг соён гэгээрүүлэх зорилгоор уран бүтээлчдийг орон нутагт урьж хамтран ажиллана.

2.4.2.3. Номын сангийн үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлэн, сумын соёлын төвийн номын сангийн сан хөмрөгт 2.0-оос доошгүй сая төгрөгөөр баяжилт хийнэ.

2.4.3.Соёлын байгууллагын хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлж, үйл ажиллагааны менежментийг сайжруулна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.4.3.1.Соёл, урлагийн байгууллагын орчин нөхцөлийг сайжруулан, тоног төхөөрөмжөөр ханган ажиллана./ Соёлын төвийн халаалт дулааны шугамд их засвар хийх, компьютер, тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх, лед дэлгэцтэй болох/.

2.4.3.2. Дутагдалтай байгаа боловсон хүчинг орон нутагт ажиллах нөхцөл боломжийг бүрдүүлж, хүний нөөцийн тогтвортой байдлыг ханган ажиллана.

2.4.3.3. Сумын соёлын төвийн үйл ажиллагааны стратеги төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулж, менежментийг сайжруулан, урын санг баяжуулна.

2.5.ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ

Бүс нутгийн хөгжлийн онцлогт нийцүүлсэн ажлын байр бий болгож, нийгмийн хамгаалал, хөгжлийн үйлчилгээг зорилтот бүлгүүдэд оновчтой хүргэж, хүн бүрд ээлтэй орчин бүрдүүлэх бодлогыг баримтална.

2.5.1.Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт хэрэгцээнд нийцүүлэн салбар хоорондын хамтын ажиллагаа, бодлогын уялдааг хангах замаар ажлын байр бий болгоно.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.5.1.1. Бүс нутгийн хөгжил, орон нутгийн бүтээн байгуулалт, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төсөл хөтөлбөр, хөнгөлөлттэй зээлд хамруулах замаар ажлын байр бий болгоно.

2.5.1.2. Ажлын байр шинээр бий болгосон аж ахуйн нэгж байгууллагыг дэмжих бодлого баримтална.

2.5.1.3. Орон нутгийн төсвөөс хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих санд төвлөрүүлэх 0,3 хувийн төсвийг залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих арга хэмжээнд зарцуулж, гарааны бизнес, шинэлэг санал санаачилгыг дэмжин тогтвортой ажлын байр бий болгоно.

2.5.1.4. Эмэгтэйчүүд, жижиг дунд бизнес эрхлэгчдийг бойжуулан хөгжүүлж, олон улсын төслийн хөрөнгө оруулалтаар бизнесийн тогтвортой байдлыг үе шаттай хангана.

2.5.2.Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, нийлүүлэлтэд нийцүүлэн ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох үйлчилгээнд иргэдийг хамруулна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.5.2.1. Ажил, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох үйлчилгээг ганцаарчилсан болон болон бүлгийн зөвлөгөө мэдээлэл өгөх хэлбэрээр зохион байгуулна.

2.5.3. Хөдөлмөр нийгмийн гурван талт оролцоонд тулгуурлан хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй, цалин хөлс, хөдөлмөрийн бүтээмжийг нэмэгдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.5.3.1. Хөдөлмөр нийгмийн гурван талт хамтын хэлэлцээр, хөдөлмөрийн маргаан таслах комиссын үйл ажиллагааг өргөжүүлэх, хөдөлмөрлөх эрхийн маргааныг шийдвэрлэнэ.

2.5.3.2 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зөвлөл, Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэх орон тооны бус байнгын комиссын гишүүдийг чадавхжуулна.

2.5.3.3. Хувийн хэвшлийн байгууллагуудын хөдөлмөрийн харилцаа, цалин, хөлсний олголтод хяналт тавьж, үзлэг шалгалт, зөвлөн туслах, сургалт, арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулна.

2.5.4.Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг зорилтот бүлгийн өрх, иргэнд чиглүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.5.4.1.Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээг зорилтот бүлгийн өрх, иргэнд хүргэх ажлыг төрийн бус байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлнэ.

2.5.4.2. Хууль тогтоомжид заасан нөхцөл, шаардлага хангасан зорилтот бүлгийн иргэдэд хүнс тэжээлийн дэмжлэгт үйлчилгээ үзүүлнэ.

2.5.4.3. Өмчийн төрөл, хэлбэрээс үл хамаарч 50 ба түүнээс дээш ажилтантай аж ахуйн нэгж, байгууллага нийт ажлын байрныхаа 2 хувиас доошгүй орон тоонд ахмад настныг газрын доор болон хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлтэйгөөс бусад ажлын байранд ажиллуулах хуулийн хэрэгжилтийг хангуулна.

2.5.4.4. Ахмадын сан, Ахмадын тэтгэвэрт бэлтгэх хөтөлбөрт арга хэмжээг хэрэгжүүлэн, ахмадын насан туршдаа суралцах боломжийг бүрдүүлж, идэвхтэй амьдралын хэв маягийг нэмэгдүүлнэ.

2.5.5.Хөгжлийн бэрхшээлийн талаарх зөв ойлголт эерэг хандлагыг төлөвшүүлж, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн оролцоог нэмэгдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.5.5.1. Барилга байгууламж, орон сууц, нийтийн эзэмшлийн зам талбай, нийтийн тээвэр, мэдээллийн хүртээмжийг нэмэгдүүлж стандартыг мөрдүүлнэ.

2.5.5.2. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнийг биеийн тамир, спорт, соёлын арга хэмжээнд оролцуулахад дэмжин, аливаа хэлбэрийн хүчирхийлэлд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг салбар дундын уялдаатай зохион байгуулна.

2.5.5.3. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангах салбар зөвлөлийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулан, дэмжин ажиллана.

2.5.6. Нийгмийн даатгалын хамрах хүрээг өргөжүүлж, нийгмийн даатгалын үйлчилгээг цахимаар авах боломжийг бүрдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.5.6.1. Нийгмийн даатгалын цахим үйлчилгээг ил тод түргэн шуурхай хүртээмжтэй хүргэнэ.

2.5.6.2. Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, малчдыг нийгмийн даатгалд хамруулж, тэдний нийгмийн баталгааг хангана.

2.6.БИЕИЙН ТАМИР, СПОРТ

Биеийн тамир, спортыг хүн амын амьдралын хэв маяг, амьдралын чанарыг дээшлүүлэх хэрэглүүр болгож, идэвхтэй хөдөлгөөн, спортоор хичээллэх орчин

нөхцөлийг сайжруулан, бүх түвшинд тамирчдын ур чадварыг ахиулж, тив, дэлхий, олимпид өрсөлдөхүйц чадварыг нэмэгдүүлнэ.

2.6.1.Хүн амыг идэвхтэй хөдөлгөөнөөр хичээллэж, эрүүл мэндээ дэмжихэд чиглэсэн олон талт орчин нөхцөл, боломжоор хангаж, нийтийн биеийн тамирын үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэн бие бялдарын хөгжил, боловсролыг дээшлүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.6.1.1. Иргэдийг эрүүл чийрэг, бүтээлч зан чанарыг эрхэмлэсэн өдөр тутмын дасгал хөдөлгөөн, зөв хооллолт, эрүүл амьдралын хэв маяг бүхий дадалд сургаж, шинэ санал санаачилгыг дэмжин хамтран ажиллана.

2.6.1.2. Суманд биеийн тамирын орон тооны арга зүйчтэй болгож, бүх нийтийн биеийн тамирын арга хэмжээнд оролцогчдын тоог нэмэгдүүлж, үйлчилгээний хамрах хүрээг өргөжүүлнэ.

2.6.2. Хүн амын бие бялдарын хөгжлийг хянах цахим өгөгдлийн санг бий болгож, орон нутгийн биеийн тамир, спортын салбарын нэгдсэн статистик мэдээллийн баазыг үүсгэнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.6.2.1.Хүн амыг “Бие бялдарын хөгжил, чийрэгжилтийн түвшин тогтоох сорил”-д хамруулах сорилын зориулалтын өрөөг байгуулж, иргэд, олон нийтийг сорилд хамруулах ажлыг тогтмолжуулна.

2.6.2.2.Сорилд хамрагдсан иргэдийн бүртгэл мэдээллийг боловсронгуй болгож, биеийн тамир, спортын салбарт хамаарах статистик тоон мэдээллийг нэгтгэх ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.

2.6.3.Хүүхэд, залуучуудын спортын авьяасыг нээн илрүүлж, шилдэг тамирчдын залгамж халааг бэлтгэх , тамирчдын өрсөлдөх чадварыг ахиулна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

2.6.3.1. Үндэсний спортыг хөгжүүлэхийг дэмжин ажиллана.

2.6.3.2. Өсвөр үеийн шигшээ багийг жүдо бөх, чөлөөт бөх, волейбол, сагсан бөмбөг, шатар, ширээний теннис зэрэг спортын төрлүүдээр хөгжүүлэхийг дэмжинэ.

2.6.3.3. Спортын авьяасыг нээн илрүүлэх, дэмжлэг үзүүлэх, хөгжих боломжийг олгох зорилгоор спортын материаллаг баазыг бүрдүүлж, хэрэглэл материалаар хангана.

ГУРАВ.ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

3.1.ТӨСӨВ САНХҮҮ

Төсөв санхүүгийн үйл ажиллагааг технологийн дэвшлийг ашиглан үр ашигтай удирдан, үр өгөөжийг нэмэгдүүлж, төрийн бүх шатанд төсвийн сахилга хариуцлагыг сайжруулна.

3.1.1.Төсөв үр ашигтай, хэмнэлтэй байхаар төлөвлөгдөж зарцуулагдсан, татварын орлого нэмэгдэж, бүх шатны хяналт, шалгалт эрсдэл суурилан хийгдсэн санхүүгийн зах зээлд оролцогч иргэдийн тоо нэмэгдсэн байна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.1.1.1. Сумын төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийг үр дүнд суурилан төлөвлөж, гүйцэтгэлийг хангана.

3.1.1.2. Иргэн, аж ахуйн нэгжийн татварын боловсрол, татвар төлөх сэтгэлгээ хандлагыг сайжруулах замаар татварын бааз суурийг нэмэгдүүлэн, татварын орлогын төлөвлөгөөг биелүүлнэ.

3.1.1.3. Эрсдэлийн үнэлгээ хийх, бүх шатны хяналт шалгалт, дотоод аудит, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг эрсдэлд суурилсан байдлаар төлөвлөж, зохион байгуулна.

3.1.1.4.Иргэд, олон нийтийн санхүүгийн боловсролыг дээшлүүлж, хуримтлал, хадгаламжтай болох хандлагыг дээшлүүлнэ.

3.1.1.5. Хоршоо хөгжүүлэх сан, малжуулах сангийн зээлийн ашигт байдлыг сайжруулах, эргэлтэд оруулах, бодит судалгаан дээр үндэслэн зээлийг олгоно.

3.1.1.6. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд төрийн зарим чиг үүргийг хувийн хэвшлээр гүйцэтгүүлнэ.

3.1.2. Улсын болон орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөрөөр хэрэгжүүлсэн хөрөнгө оруулалт, бүтээн байгуулалтын ажлын гүйцэтгэл, чанарыг сайжруулах, өмч эзэмшигчдийн хариуцлагыг дээшлүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.1.2.1. Өмнөх гэрээний үүргээ бүрэн биелүүлээгүй аж ахуйн нэгжийг тендерт оролцсон тохиолдолд тендерээс татгалзах үндэслэл болгоно.

3.1.2.2.Тендерт оролцсон аж ахуйн нэгж гэрээний үүргээ удаа дараа чанаргүй гүйцэтгэсэн тохиолдолд тендерт оролцох эрхийг хязгаарлуулна.

3.1.2.3. Тендерт оролцож шалгарсан аж ахуйн нэгж, байгууллага нь гэрээний үүргээ бусдад шилжүүлэхийг хориглох талаар гэрээнд тусгаж, хэрэгжилтэд хяналт тавина.

3.1.2.4. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулж, тэдгээрийн бүртгэл мэдээлэл, үнэлгээ, тайланг ил тод, нээлттэй болгон, өмч эзэмшигчдийн хариуцлагыг дээшлүүлнэ.

3.1.2.5. Төсөвт байгууллагуудын өмч хамгаалах байнгын зөвлөлийн үйл ажиллагааг сайжруулж, тогтмолжуулна.

3.1.2.6. Төсөвт байгууллагуудын эзэмшиж буй түрээслэх боломжтой хөрөнгийг иргэн, аж ахуй нэгжид түрээслүүлэх замаар эзэмшиж, өөрийн орлогыг нэмэгдүүлнэ.

3.1.2.7. Малын тоо толгойн албан татварын тодорхой орлогыг тухайн багт нь хөрөнгө оруулалт хийх байдлаар зохицуулалт хийнэ.

3.1.3.Төрийн худалдан авах ажиллагаанд технологийн дэвшлийг нэвтрүүлэх замаар хүний оролцоог бууруулж, мэдээллийн ил тод байдлыг нэмэгдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.1.3.1. Төрийн худалдан авах ажиллагаанд технологийн шинэчлэлийг нэвтрүүлж, хэрэгжүүлэн ажиллана.

3.1.3.2. Төрийн худалдан авах ажиллагааны мэдээллийг цахим системээр дамжуулан олон нийтэд хүргэх хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

3.1.3.3. Бүх шатны худалдан авах ажиллагаанд болон түүний гүйцэтгэлийн явцад хяналт, шалгалтыг тогтмол явуулж, иргэд, олон нийтийг мэдээллээр хангана.

3.2.ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийг тооноос чанарт шилжүүлж, бэлчээрийн даац хэтрэлтийг бууруулан мал аж ахуйн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангаж, газар тариалангийн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.

3.2.1.Мал сүргийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.2.1.1. Бяруу, хурга ишгийг уламжлалт аргаар хөнгөлөхөөс татгалзаж цахилгаан долгионы болон хавчих, битүү аргаар хөнгөлөнө.

3.2.1.2. Үхэр сүрэгт махны болон сүүний хосолмол ашиг шим өндөр хээлтүүлэгчийн гүн хөлдөөсөн үрээр зохиомол хээлтүүлэг явуулж, үхэр сүргийг чанаржуулна.

3.2.1.3. Мал үржүүлэг, технологийн ажил, үйлчилгээний нэгжийг байгуулж, цөм сүрийн болон хээлтүүлэгч малыг ялган тэмдэглэж, бүртгэлжүүлэн, мал сүргийг даатгалд хамруулах ажлыг зохион байгуулна.

3.2.1.4. Батхаан хэвшлийн хонины төлөв байдлын үнэлгээг гаргуулж, цэвэр баяд үүлдрийн хээлтүүлэгчийг худалдан авч малчдад нийлүүлэн цөм сүргийг бий болгоно.

3.2.1.5. Малчдын зөвөлгөөнийг зохион байгуулах, залуу малчдыг дэмжих бодлогыг хэрэгжүүлж, малчдыг чадавхжуулна.

3.2.1.6. Гойд ашиг шимт мал болон өрхийн үйлдвэрлэгч, хүнсний ногоо, цагаан идээний үзэсгэлэн худалдаа, дуудлага худалдааг “Намрын ногоон өдрүүд” нэртэйгээр зохион байгуулж малчид, иргэд аж ахуйн нэгжүүдийг уриалан жил бүр тогтмол зохион байгуулна.

3.2.1.7.Богийн хээлтүүлэгч хариулж буй малчидтай гурвалсан гэрээ байгуулж ажиллана.

3.2.1.8. Газар тариалангийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй малчид, хоршоодыг чадавхжуулах, тэдгээрт техникийн болон мэргэжлийн туслалцаа үзүүлэх, дэмжин ажиллана.

3.2.2.Бэлчээр ашиглалт, малын тэжээлийн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.2.2.1. Атаршсан талбайг эргэлтэд оруулж, малын тэжээлийн тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.

3.2.2.2. Бэлчээрийг усжуулах, сэлгэж өнжөөх, хортон мэрэгчээс хамгаалах зэргээр ашиглалтыг сайжруулна.

3.2.2.3. Төмс хүнсний ногооны тариалалтыг нэмэгдүүлж, шинээр зоорьтой болно.

3.2.2.4. Боригдойд усалгаатай тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.

3.2.2.5. Суманд 5 -аас доошгүй хүлэмжийг шинээр байгуулан, хүлэмжийн аж ахуйг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж, нарийн ногооны үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.

3.2.2.6. Сумын аюулгүйн нөөцийг бүрдүүлэнэ. /ногоон тэжээл тариалж буй иргэд, аж ахуй нэгжээс газрын төлбөрт өвс тэжээл авах/.

3.2.2.7. Өвсний фондны барилгыг засварлаж, камержуулна.

3.2.2.8. Тариалангийн талбайн хөрсний үржил шимийг сайжруулах зорилгоор хамгаалалтын ойн зурвас байгуулах санал санаачилгыг дэмжинэ.

3.2.2.9. Малын тэжээлийн үйлдвэрийг ашиглалтад оруулна.

3.2.3.Малчдын хоршоог чадавхжуулна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.2.3.1. “Шинэ хоршоо”, “Чинээлэг” малчин хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг ханган ажиллаж шинээр 3-5 хоршоо байгуулах, малчдын хоршоодыг хөнгөлөлттэй зээлд хамруулах.

3.2.3.2. Мал аж ахуйн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа хоршоодыг чадавхжуулж, хоршооны загвар төслүүдээр хангаж, малчдад зөвлөн туслаж, сургалт зохион байгуулна.

3.2.4. Мал эмнэлгийн оношилгоо, шинжилгээний түвшинг нэмэгдүүлж, мал, амьтны гоц халдварт, халдварт, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, халдваргүй өвчний өвчлөлийг бууруулна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.2.4.1. Орон нутгийн төсвийн зардлаар хийгддэг дотрын халдарт хордлого, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтын ажлыг орон нутгийн хэмжээнд зохион байгуулна.

3.2.4.2. Мал эмнэлгийн нэгдсэн лаборатортэй болж, анхан шатны шинжилгээ хийж, хүнсний аюулгүй байдлыг хангана.

3.2.4.3. Мал, эмнэлгийн лабораторийн багаж оношлуур, вакцин хадгалах, тээвэрлэх, тусламж үйлчилгээ үзүүлэх техник, тоног төхөөрөмжөөр хангана.

3.2.4.4. Гал тогоо бүхий газрууд болон мах, сүү худалдаалж буй газруудад антибиотикийн шинжилгээг хийж хэвших.

3.2.4.5. Мал угаалгын ажлыг тогтмол зохион байгуулах. Мал угаалгын тоног төхөөрөмжөөр хангах.

3.2.4.6. Малын гоц, халдварт өвчинтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг оновчтой зохион байгуулах, мал эмнэлэгийн хөдөлгөөнт эргүүлийн посттой болгоно.

3.2.4.7. Малын эрүүл бүс, хорио цээрийн хамгаалалтын бүс бүхий эрчимжсэн мал аж ахуйг эрхлэгч иргэд, ААН -ийг дэмжин, хамтран ажиллана.

3.3.ҮЙЛДВЭР, ХУДАЛДАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ:

Үйлдвэр, үйлчилгээний салбарыг хөгжүүлэх бодлогыг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлж, өрхийн болон хоршоодын үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.

3.3.1 Сумын хүн амын хүнсний хангамжийг нэмэгдүүлж, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.3.3.1. Хоршоо болон малчин өрхийн малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний үйлвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.

3.3.1.2. “Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал” үндэсний хөдөлгөөнийг үргэлжлүүлэн өрнүүлж гол хүнсний бүтээгдэхүүний / төмс хүнсний ногоо, сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, гурил гурилан бүтээгдэхүүн/ дотоодын үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.

3.3.1.3. Хүнсний аюулгүй байдлын эрсдэлийн үнэлгээг жил бүр батлагдсан шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хийж, эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалтыг төлөвлөн зохион байгуулна.

3.3.1.4. Халуун ус, үсчин, гоо сайхан, гутал засвар, оёдол, угаалга зэрэг ахуйн үйлчилгээний газар байгуулж, үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.

3.3.1.5. Цайны газар, талх нарийн боовны цех, хэрчсэн гурилын цех, сүү цагаан идээний цех байгуулж, үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.

3.3.1.5. Хүн амын эрүүл мэндийг хамгаалах зорилгоор хүнсний зориулалтын бус савны хэрэглээг бууруулна.

3.3.1.6 Сумын онцлог, давуу талыг тусгасан брэнд бүтээгдэхүүнтэй болно.

3.4. НОГООН ХӨГЖИЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

Байгаль, түүх, соёлын өвд түшиглэсэн тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлэн эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлж, байгаль орчны тогтвортой байдлыг хадгалан хүн амын эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

3.4.1.Байгалийн баялгийг зүй зохистой ашиглах, хамгаалах нөхөн сэргээх замаар экосистемийн тэнцвэрт байдлыг хадгална.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.4.1.1. Гадаргын усыг хуримтлуулах төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

3.4.1.2. Ундны усны нөөцийн судалгааг хийлгэж, усны чанар, аюулгүй байдлыг хангана.

3.4.1.3. “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөнийг үргэлжлүүлэн өрнүүлж, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлнэ.

3.4.1.4. Олон улсын төсөл хөтөлбөртэй хамтарч мод бут тарих, мод үржүүлгийн газрыг чадавхжуулах болон иргэд олон нийт, өсвөр үеийнхэнд экологийн боловсрол олгоно.

3.4.1.5. Нэн ховор амьтан, ургамлын тархац нөөцийн судалгааг үргэлжлүүлэн хийж, хамгаалалтын менежментийг сайжруулна.

3.4.2. Байгаль орчинд учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулж, ногоон үзэл санаа, дадлыг нэвтрүүлэх замаар уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулахад хувь нэмэр оруулна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.4.2.1. Цаг агаарт зориудаар нөлөөлөх экспедицийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулан ган хуурайшилтын эрсдэлийг бууруулна.

3.4.2.2. Энгийн болон аюултай хог хаягдлыг хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөлгүйгээр цуглуулах, хадгалах, тээвэрлэх, устгах оновчтой менежментийн тогтолцоог бүрдүүлнэ.

3.4.2.3. Хог тээвэрлэх автомашин шинэчлэнэ.

3.4.2.4. Эко нойл барина.

3.4.3. Байгаль, түүх, соёлын өвд түшиглэсэн тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.4.3.1. Монголын нүүдлийн соёл, түүх болон орон нутгийн онцлогт тохирсон эвент арга хэмжээнүүдийг тогтмол зохион байгуулж, дөрвөн улирлын аялал жуулчлалыг хөгжүүлж, эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.

3.4.3.2. Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн нөөц, даацад тулгуурласан эко аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.

3.4.3.3. Аялал жуулчлалын гол чиглэл дагуу дэд бүтцийг хөгжүүлж, отоглох цэг, авто зам дагуу үйлчилгээний цогцолбор байгуулах иргэдийн санал санаачлагыг дэмжиж ажиллана.

3.5. БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТ

Сумын газар зохион байгуулалтын төлөвлөлтийг хийж, төлөвлөлтийн дагуу дэд бүтцийг нэмэгдүүлж, иргэдийн эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөл бүрдэнэ.

3.5.1. Сумын шугам сүлжээний бие даасан дэд бүтцийг бий болгож, иргэдийн орон нутагт ажиллаж, амьдрах ая тухтай орчинг бүрдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.5.1.1. Сумын төвийг төвлөрсөн инженерийн шугам сүлжээтэй болгох зураг төслийг гүйцэтгүүлж, ажлыг эхлүүлнэ.

3.5.1.2. Эрчим хүчний хэмнэлттэй, байгальд ээлтэй, амины болон нийтийн орон сууц барих иргэд, аж ахуйн нэгжийг дэмжиж ажиллана.

3.5.1.3. Орчин үеийн чанар стандартад нийцсэн халуун ус, үсчин, гоо сайхны үйлчилгээний барилга барина.

3.5.1.4. Бизнес хөгжлийн төвийн барилгын засварыг хийлгэж, ашиглалтад оруулана.

3.5.3. Ерөнхий төлөвлөлтийн дагуу дэд бүтцийг хөгжүүлж, орон нутагт ажиллаж, амьдрах тав тухтай орчинг бий болгоно.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.5.3.1 Сумын төвийн доторх хатуу хучилттай авто зам, явган болон унадаг дугуйн зам, гэрэлтүүлгийг өргөтгөн, шинэчлэх ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлж, засвар арчлалт, тэмдэг, тэмдэглэгээг стандартын дагуу хийнэ.

3.5.3.2. Төрийн албан хаагчдын орон сууцанд иж бүрэн засвар хийнэ.

3.5.3.3. Их боригдойн багийн төвийн цахилгаан дамжуулах агаарын шугамыг шинэчилнэ

3.5.3.4. Сумын спорт заалыг засварлана.

3.5.3.5. Наадмын талбайг шинээр барина.

3.5.3.6. Төрийн үйлчилгээний авто машины нэгдсэн граш барина.

3.5.3.7. Улаан оломын гол дээр шинээр гүүр барих ажлыг эхлүүлнэ.

3.5.3.8. Одоо байгаа үерийн ус зайлуулах барилга, байгууламжид дүгнэлт хийлгүүлнэ.

3.6. ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА

Хүн амын амьдрах орчин сайжирч, эдийн засагт хэмнэлттэй, үр өгөөжтэй, зөв төлөвлөлттэй хотыг бий болгоно.

3.6.1. Сумын хэмжээнд газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг хийж, газар олголтыг нэмэгдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

3.6.1.1. Сумын хот байгуулалтын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх.

3.6.1.2. Сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг хийлгэнэ.

3.6.1.3. Сумын төвд нийтийн орон сууцны зориулалттай газруудыг орон нутгийн хэрэгцээнд авч, иргэдийг хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр орон сууцаар хангах төслүүдийг хэрэгжүүлнэ.

ДӨРӨВ. ХҮНИЙ ЭРХИЙГ ДЭЭДЭЛСЭН ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО

4.1.ХҮНИЙ ЭРХИЙГ ХАНГАХ, ГЭМТ ХЭРЭГТЭЙ ТЭМЦЭХ, УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

Хууль нэг мөр хэрэгждэг, хүний эрхийг дээдэлсэн, шударга ёсны засаглалыг бэхжүүлэх замаар тодорхой төрлийн гэмт хэрэг, зөрчлийн тоог бууруулж, гомдол мэдээллийн шийдвэрлэлтийн процессыг хялбарчилж, ил тод болгоно.

4.1.1.Төрийн бүх шатны байгууллага шийдвэр гаргахдаа хүний эрхэд суурилсан хандлагыг удирдлага болгон, төрийн байгууллагын шударга байдлын түвшний үнэлгээний дундаж үзүүлэлтийг 80 хувьд хүргэнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

4.1.1.1. Нутгийн захиргааны байгууллагын шийдвэр, үйл ажиллагаанд жендэр, хүний эрхийн мэдрэмжтэй хандах, хүний эрхийн зөрчил гаргахгүй байх хяналтыг өргөжүүлнэ.

4.1.1.2. Эрх зүйн сургалт, сурталчилгаа, мэдээллийн хүртээмжийг нэмэгдүүлж, цахим технологи ашиглан нийтээр дагаж мөрдүүлэх захиргааны хэм хэмжээний шийдвэрийг гаргахаас өмнө иргэд, иргэний нийгмийн байгууллагаар үнэлүүлж, олон нийтийн оролцоо, хяналтыг нэмэгдүүлнэ.

4.1.1.3. Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх арга хэмжээг тасралтгүй хэрэгжүүлж, авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх олон нийтийн хяналтыг нэмэгдүүлж, бүх нийтээр авлигатай тэмцэх, шударга бус зүйлийг үл тэвчих сэтгэлгээ, хандлагыг төлөвшүүлэх бодлогыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.

4.1.2.Эрэгтэйчүүдийн дундаж наслалтыг нэмэгдүүлэн, жендэрийн мэдрэмжтэй нийгмийн орчинг бүрдүүлж, цаашид гарч болох жендэрт суурилсан хүчирхийллийг бууруулна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

4.1.2.1. Хөвгүүд, эрэгтэйчүүдийн эрүүл зан үйл, амьдралын зөв дадал хэвшлийг сайжруулах замаар чанартай, урт наслалтыг дэмжинэ.

4.1.2.2. Малчин эрэгтэйчүүдийн ашиглаж буй стандартын бус мотоциклийн хэрэглээг багасгах, түүнээс шалтгаалсан ослыг бууруулах чиглэлээр холбогдох арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулна.

4.1.2.3. Эрэгтэйчүүдийн нас, эрхэлж буй ажил, салбарын онцлог, амьдарч буй байршил зэргийг харгалзан зам тээврийн осол, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээллийг цахим орчинд тасралтгүй түгээж, иргэд олон нийтийн хандлагыг өөрчлөх арга хэмжээг бүх шатанд зохион байгуулж, хэвшүүлнэ.

4.1.2.4.Төрийн байгууллагуудад жендэрийн тэнцвэртэй байдлыг хангах үзэл баримтлалыг нэвтрүүлж, иргэдэд жендэрийн мэдрэмжтэй төрийн үйлчилгээг хүргэнэ.

4.1.3.Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэхэд олон нийтийн оролцоонд тулгуурласан бодлого хэрэгжүүлж, гэмт хэрэг үйлдэгдэх шалтгаан нөхцөлийг судлан тогтоох арга зүйг шинэчилж, тодорхой төрлийн гэмт хэрэг, зөрчлийн тоог үе шаттай бууруулна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

4.1.3.1. Гэмт хэрэг үйлдэгдэх шалтгаан нөхцөлийн судалгааг шинэчлэн хийж, судалгаанд тулгуурласан урьдчилан сэргийлэх ажлыг үр дүнд хүрэхүйц байдлаар үе шаттай зохион байгуулна.

4.1.3.2. Сумын төвийн гэр хорооллын гудамж, нийтийн эзэмшлийн талбайн теле-камер, гэрэлтүүлгийн тоог нэмэгдүүлэх, хүчин чадлыг сайжруулах арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.

4.1.4.Хууль сахиулах байгууллагын алба хаагчдын ажиллах орчин нөхцөлийг сайжруулна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

4.1.4.1.Байгууллагуудын архивын өрөөг стандартын дагуу тохижуулж, архивын сан хөмрөг, лавлагаа мэдээллийн цахимжуулалтыг эрчимжүүлж, үйлчилгээг хялбарчилна.

4.1.4.2. Цагдаагийн кабон байрыг орон нутгийн өмчид шилжүүлэн авч, албан хаагчдын ажиллах, амьдрах орчин нөхцөлийг дээшлүүлнэ.

4.2.ТӨРИЙН БҮТЭЭМЖ-ЦАХИМ ЗАСАГЛАЛ

Дэвшилтэт технологид тулгуурлан төрийн бүтээмжийг нэмэгдүүлнэ.

4.2.1.Мэдээллийн технологи, харилцаа холбооны дэд бүтцийг өргөтгөж, цахим шилжилтийг эрчимжүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

4.2.1.1. “Цахим жишиг аймаг” хөтөлбөрийн хүрээнд хийгдсэн “Go uvurkhangai” аппликэйшн, 9 системийн үйл ажиллагааг жигдрүүлж, хэрэглээнд нэвтрүүлнэ.

4.2.1.2. Орон нутгаас үзүүлж буй төрийн үйлчилгээний шат дамжлагыг бууруулах дахин инженерчлэл хийж, үйл ажиллагаа, үйлчилгээг хялбаршуулах, цахимжуулах ажлыг үргэлжлүүлнэ.

4.2.1.3.Харилцаа холбооны дэд бүтэц, үүрэн холбооны сүлжээг сумын бүх багт өргөтгөж, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

4.2.1.4.Төрийн байгууллагуудын мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангаж, кибер аюулгүй байдалд эрсдэлийн үнэлгээ хийлгэж, зөрчлийг арилгуулна.

4.2.1.5. Мэдээлэл технологийн мэргэшсэн хүний нөөцийг бүрдүүлж, чадавхжуулан, бүх нийтэд цахим ур чадвар олгох сургалтыг үе шаттай зохион байгуулна.

4.2.2.Төрийн байгууллагуудын ил тод байдлын түвшин, мэдээллийн хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

4.2.2.1. Төрийн үйл ажиллагааг ил тод, нээлттэй байлгах, төрийн үйл ажиллагаанд олон нийтийн хяналтыг бий болгох зорилгоор мэдээлэл хариуцагчийн чиг үүрэг, үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалт, хүний нөөц, төсөв, санхүү, худалдан авах ажиллагаа, үзүүлж байгаа үйлчилгээ болон хуулиар хаалттай, хязгаарлалттай гэж тогтоосноос бусад мэдээллийг олон нийтэд нээлттэй, ил тод болгоно.

4.2.2.2. Төрийн байгууллага албан тушаалтанд хандаж иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, санал хүсэлтийг шийдвэрлэх процессыг хялбаршуулж, шийдвэрлэлтэд дүн шинжилгээ хийж, тухайн байгууллага, албан тушаалтны ажлын үр дүнг тооцдог болно.

4.2.2.3. Нийгмийг соён гэгээрүүлэх, төрийн байгууллагаас гарч буй шийдвэр, үйл ажиллагааг олон нийтэд хүртээмжтэй хүргэх ажлыг иргэний нийгмийн байгууллага, хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлнэ.

4.2.3.Орон нутгийн төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг хэвийн явуулах орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

4.2.3.1. Засаг даргын Тамгын газрын барилгын их засварын ажлыг гүйцэтгэнэ.

4.2.3.2. Багийн үйл ажиллагааны зардлын нормативыг шинэчлэн, сумын төсөвт тусгайлан баталж, багийн Засаг дарга нарыг унаагаар хангаж, төрийн байгууллагуудын техник хэрэгслийг үе шаттайгаар шинэчилнэ.

4.2.4.Төрийн байгууллагаас гарч буй бодлого шийдвэрийн төлөвлөлт, хэрэгжилтийн үр дүнг дээшлүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

4.2.4.1. Үр дүнд суурилсан төлөвлөлт, хэрэгжилтэд хийх хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний мэдээллийн нэгдсэн системийг үр дүнтэй хэрэгжүүлнэ.

4.2.4.2. Төрийн байгууллагуудын дотоод хяналт, шалгалтын нэгжийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулж, үр дүнд суурилсан хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний орон нутгийн чадавхыг нэмэгдүүлэх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

4.2.4.3. Төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулахад хувийн хэвшил, иргэний оролцоот хяналтыг хэрэгжүүлнэ.

4.3.ОРОН НУТГИЙН ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН БОДЛОГО ТӨЛӨВЛӨЛТ

Чадахуйн зарчимд суурилсан ёс зүйтэй, мэргэшсэн, тогтвортой хүний нөөцийг бүрдүүлж, иргэдэд үзүүлэх төрийн үйлчилгээний үр нөлөөг нэмэгдүүлнэ.

4.3.1.Хүний нөөцийн бодлогыг чадахуйн зарчимд нийцүүлэн хэрэгжүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

4.3.1.1.Төрийн байгууллагуудыг боловсон хүчнээр хангах хэрэгцээг тодорхойлж, бодлого боловсруулан батлуулж, шыаардлагатай мэргэжлээр суралцаж буй

оюутнуудад суралцах хугацааны төлбөрийн хөнгөлөлт үзүүлж, орон нутагт гэрээгээр ажиллуулна.

4.3.1.2. Төрийн үйлчилгээний байгууллагын гүйцэтгэх албан тушаалын сул орон тоог олон нийтэд мэдээлж, нээлттэй сонгон шалгаруулалтыг зохион байгуулж хэвшүүлнэ.

4.3.1.3. Төрийн захиргаа, төрийн үйлчилгээний байгууллагын удирдах албан тушаалын сул орон тооны захиалгыг аймгийн Төрийн албаны зөвлөлийн салбар зөвлөлд хүргүүлэн хуулийн дагуу олон нийтэд мэдээлж, нээлттэй сонгон шалгаруулалтыг хуулийн зохион байгуулж хэвшүүлнэ.

4.3.1.4. Байгууллагын удирдлагын хүний нөөцийн шийдвэрт хяналт шалгалт хийж, зөрчил үүсэх эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлж, хууль бус томилгооны зөрчлийг арилгуулна.

4.3.2. Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангаж, төрийн албан хаагчдын мэдлэг мэргэшлийг дээшлүүлж, чадавхыг бэхжүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

4.3.2.1. "Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөр"- ийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.

4.3.2.2. Төрийн албаны хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлэх, төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, хөгжүүлэх зорилгоор төрийн албанд 5-аас доошгүй жил үр бүтээлтэй ажиллаж, сүүлийн 3 жилд нь "маш сайн" үнэлэгдсэн төрийн албан хаагчийг "1+2" буюу гадаадад хэлний болон мэдлэг, мэргэшлээ дээшлүүлэх сургалтад хамруулах, туршлага судлах арга хэмжээг зохион байгуулна.

4.3.2.3. Ажлын гүйцэтгэл, үр дүн, мэргэшлийн түвшингийн үнэлгээг бодитой үнэлж, "маш сайн" үнэлэгдсэн төрийн захиргааны албан хаагчдад байгууллагын зүгээс сургалтын төлбөрийн хөнгөлөлт дэмжлэг үзүүлэн төрийн албаны сургалтын байгууллага болох Удирдлагын академийн мэргэшүүлэх багц сургалтад хамруулна.

4.3.2.4 Төрийн албан хаагчийн ажлын гүйцэтгэл, үр дүнг бодит болгож, ажлын хариуцлага, үр дүнг сайжруулна.

4.3.2.5. Суманд төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр төрийн албан хаагчдад зориулсан орон сууц барина.

4.3.2.6. Төрийн албан хаагчийн 8 айлын орон сууцыг ашиглуулах журам боловсруулан батлуулж хэрэгжилтийг ханган ажиллана.

4.3.3. Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн зөрчлийг бууруулна.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

4.3.3.1. Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль тогтоомжийг мөрдөх, ёс зүйн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

4.3.3.2. Төрийн байгууллагын ёс зүйн дэд хороо нь төрийн албан хаагчийн ёс зүйн зөрчилтэй холбоотой гомдол, мэдээллийг хянан шийдвэрлэж, хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага тооцно.

4.3.3.3. Төрийн байгууллагын ёс зүйн дэд хороог чадавхжуулах, ёс зүйн дэд хорооны ажлын гүйцэтгэл, үр дүнг харгалзан тогтвортой ажиллах хөшүүрэг болох урамшууллыг олгоно.

4.3.3.4. Төрийн албан хаагчийн ажлын хариуцлагыг сайжруулах, бүтээлч сэтгэлгээг хөгжүүлэх, төрийн албанд мөрдөж байгаа хууль дүрмийг мөрдүүлэх.

4.4.ОРОН НУТГИЙН ХАМГААЛАЛТ

Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжүүдийн бэлэн байдлыг хангаж, дайчилгааны төлөвлөлтийг боловсронгуй болгож, иргэдийн эх орноо хамгаалах, гамшиг ослоос сэргийлэх, тэмцэх бэлтгэлжилтийг дээшлүүлж, хүүхэд залуучуудад цэрэг-эх оронч үзэл төлөвшүүлнэ.

4.4.1.Орон нутгийн хамгаалалтын тогтолцоог бэхжүүлэн, дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчилж, хүүхэд залуучуудын цэрэг-эх оронч үзлийг нэмэгдүүлнэ.

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:

4.4.1.1. Дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчилж, дайчилгааны болон орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжийн бэлэн байдлыг хангаж, хүүхэд залуучуудад цэрэг-эх оронч үзлийг төлөвшүүлэх арга хэмжээг тогтмолжуулан, иргэдийн эх орноо хамгаалах бэлтгэлжилтийг дээшлүүлэх замаар Үндэсний сөрөн тэсвэрлэх чадавхыг бэхжүүлэх бодлогыг орон нутагт түгээн дэлгэрүүлнэ.

4.4.1.2. Төрийн цэргийн болон хууль сахиулах байгууллагууд, иргэдийн хамтын ажиллагааг сайжруулж үйл ажиллагаанд нь дэмжлэг үзүүлэх замаар орон нутгийн аюулгүй байдлыг хангах бөгөөд сумын дайчилгааны төлөвлөгөөг шинэчлэн баталж, хяналтыг сайжруулна.

4.4.1.3.Сумын гамшгаас хамгаалах болон гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсгийг чадавхжуулж, гамшиг ослоос урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх бэлтгэлжилтийг сайжруулж, олон нийтэд урьдчилан сэргийлэх сургалт, мэдээллийн арга хэмжээний хүртээмжийг дээшлүүлнэ.

4.4.1.4.Төр, Улаан загалмайн хамтын ажиллагааны нэгдмэл байдлыг зохион байгуулж, төрийн хүмүүнлэгийн үйл ажиллагааг орон нутагт хэрэгжүүлнэ.